

การศึกษาสภาพ ปัญหา การกระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณสู่สถานศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ชนากานต์ คงกะพันธ์^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และเพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา การมอบอำนาจและการใช้อำนาจ การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร ขนาดสถานศึกษาที่ผู้บริหารปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 127 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test)

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก 2. ปัญหาการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับน้อย 3. สภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ในภาพรวมแตกต่างกัน ส่วนสภาพการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ในภาพรวมแตกต่างกัน 4. ปัญหาการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหาการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิทางการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การกระจายอำนาจ การบริหารงานงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

¹ ครู โรงเรียนวังน้อยวิทยาคม ตำบลลำตาเสา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

*ผู้ئيพนธ์หลัก e-mail : pukpik_kaju@hotmail.com

THE STUDY OF THE DECENTRALIZATION OF BUDGET MANAGEMENT TO EDUCATIONAL INSTITUTES BASED ON THE EDUCATIONAL INSTITUTION PRINCIPALS' OPINIONS UNDER PRANAKORN SRI AYUTHAYA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

Chanakan kongkapan^{1*}

Abstract

This study aimed to study as well as to compare the problems of decentralizing the budget management in educational institutes classified by the school administrators' educational background , school size,work experience under Pranakorn Sri Ayuthaya Primary Educational Service Area Office 1. 127 the school administrators Pranakorn Sri Ayuthaya Primary Educational Service Area Office 1 were the participants. The participants were proposed the opinion questionnaire which was the research instrument of the study. The researcher selected random sampling technique and analyzed the data using means, standard deviation and t-test.

The findings were revealed that 1. the overall result obtained from the conditions of assigning the responsibility for managing budget was high. 2. The overall result related to the problems obtained from the conditions of assigning the responsibility for managing budget was low. 3. The overall result in according with assigning the responsibility for managing budget of the educational institutional principals who have the various level educations was different. 4. The problems about assigning responsibilities for managing budget by the principals who have the different levels of education, work for the educational institutes with the different capacities and the different working experiences were analyzed the indifferent problem.

Keywords : Decentralization Budget Management Principals Pranakorn Sri Ayutthaya Primary Educational Service Office 1

¹ Teacher at Wangnoi Withhayaphum School Tambon Lamtasao WangnoiDistrict ayutthaya Province.,

* Corresponding author,e-mail: kwang_na_krab@hotmail.com

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและความหลากหลายในทางปฏิบัติ และให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.2545)

จากบทบัญญัติในกฎหมายดังกล่าว ได้นำไปสู่การปฏิรูปเปลี่ยนแปลงการบริหารและการจัดการศึกษาของประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งการมอบอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง โดยยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา ได้นำไปสู่การผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในระดับองค์กรต่างๆ ซึ่งได้มีความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงการบริหารการศึกษา จากการรวมอำนาจสู่ส่วนกลางให้กระจายสู่หน่วยงานปฏิบัติ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และเน้นให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง (สมศักดิ์ ดลประเสริฐ, 2544:17)

การกระจายอำนาจทางการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องยึดเงื่อนไข คือ 1.ยึดสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ (School Based Decision Making) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้สถานศึกษามีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยยึดประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.การมีส่วนร่วม (Participation) กำหนดให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมกำกับดูแล 3.การกระจายอำนาจ (Decentralization) การกระจายอำนาจด้านการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ 4.ความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ (Accountability) มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และภารกิจของผู้รับผิดชอบ หลักความรับผิดชอบต่อผู้รับมอบหมายหน้าที่ใดต้องรับผิดชอบต่อผู้มอบหมายหน้าที่ให้เกิดผลดีที่สุด และต้องสามารถตรวจสอบความสำเร็จได้ เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2550 : 1)

เงินงบประมาณเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการบริหารงานขององค์กรที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เพราะการที่จะดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จได้นั้นจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรที่หลากหลายมาประกอบกัน งานงบประมาณเป็นตัวจัดหาและจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นนำไปสู่งาน/โครงการต่างๆ ขององค์กร เพื่อให้สามารถทำงานได้ตามหน้าที่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมตามความต้องการงานงบประมาณจึงเปรียบเสมือนหัวใจของการบริหารที่ทำหน้าที่สูบฉีดทรัพยากรที่จำเป็นให้แก่หน่วยงานต่างๆ ในปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณปรากฏอยู่หลายลักษณะ และนับวันจะขยายมากขึ้นตามภารกิจงาน ทำให้การบริหารงานงบประมาณต้องประสบปัญหานานัปการ จะทำอย่างไรให้การจ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด (สมศักดิ์ หลีด้วน,2546:1-2) และผลจากการตรวจสอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 ด้านการเงินการบัญชี จำนวน 50 สถานศึกษา พบว่ามีสถานศึกษา จำนวน 41 สถานศึกษาที่มีการควบคุมทางการเงิน ควบคุมทางบัญชี ถูกต้องเหมาะสม แต่ส่งรายงานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 ทุกเดือน 11 โรงเรียน ส่วนอีก

9 สถานศึกษา มีการควบคุมทางการเงิน บัญชี ไม่เป็นปัจจุบันไม่สามารถควบคุมเงินได้ว่ามีเงินคงเหลือครบถ้วนหรือไม่

จากเหตุผลดังกล่าว จะพบว่างานงบประมาณเป็นงานที่สนับสนุนและจำเป็นในการบริหารสถานศึกษา และเป็นงานที่ทำให้ผู้บริหารถูกร้องเรียนมากกว่างานอื่นๆ จึงควรต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ ระมัดระวังในการบริหารงานนี้เป็นพิเศษ เพราะงานงบประมาณ มีความสลับซับซ้อนเสี่ยงต่อความผิดพลาดทางแพ่ง ทางวินัย จึงต้องบริหารให้เป็นไปด้วยความถูกต้องตามระเบียบ โปร่งใส น่าเชื่อถือ ตรวจสอบได้ ทั้งจากภาครัฐและภาคประชาชน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1, 2550 : 4) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการกระจายอำนาจการบริหารงานการเงินสู่สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 เพื่อที่จะได้ทราบถึงสภาพการมอบและการใช้อำนาจ ปัญหาการมอบและการใช้อำนาจ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนา ปรับปรุงการกระจายอำนาจด้านการบริหารงานงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมอบอำนาจและการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการมอบอำนาจและการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการมอบอำนาจและการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 จำแนกตามระดับวุฒิ การศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการมอบอำนาจและการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 จำแนกตามระดับวุฒิ การศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 188 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. 2557)
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 5% (พรธณี ลีกิจวัฒน์, 2553 : 72) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 127 คน
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือคือ แบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามพร้อมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่กำหนดไว้ คือ 127 ชุด ในระหว่างวันที่ 15 – 30 ธันวาคม 2557 โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยได้ติดตามขอรับแบบสอบถามกลับคืนจากผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยตนเอง นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่งได้ครบสมบูรณ์ทุกฉบับ เพื่อนำมาวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายความถี่และร้อยละของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1

2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้อธิบายข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการกระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในแบบสอบถามตอนที่ 2

3. การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมอบอำนาจและการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตาม ระดับวุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง

4. การแปลความหมายของข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลมาแปลความหมายตามเกณฑ์โดยแปลความหมาย ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549:76-77)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 มีสภาพการมอบอำนาจและการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติสูงสุดในด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้เงิน

2. ผลการศึกษาปัญหาการมอบอำนาจและการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 มีสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาสูงสุดในด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกัน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีสภาพการมอบอำนาจด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีสภาพการใช้อำนาจการ

บริหารงานงบประมาณแตกต่างกัน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีสภาพการใช้อำนาจด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณไม่แตกต่างกัน

4. ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาในมอบอำนาจและปัญหาการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการศึกษาการกระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณสู่สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

มีผลสรุปและการอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 มีสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติสูงสุดในด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้เงิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประหยัด อุตตรา (2552 :89) ผู้บริหารโรงเรียนครูการเงิน และครูพัสดุมีความคิดเห็นต่อการบริหารการเงินพัสดุและสินทรัพย์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้านการรับเงิน ด้านการจ่ายเงิน ด้านการส่งเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน ด้านการตรวจสอบและรายงานทางการเงิน ด้านการจัดหาพัสดุและสินทรัพย์ และด้านการควบคุมและจำหน่ายพัสดุ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและความหลากหลายในทางปฏิบัติ และให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา เพื่อให้มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ได้กระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณสู่สถานศึกษา และสถานศึกษาได้รับมอบและนำมาปฏิบัติ

2. จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ปัญหาการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 มีสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาสูงสุดในด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ส่วนนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะมีระดับการศึกษา หรือเป็นผู้บริหารสถานศึกษาขนาดต่างกัน หรือแม้แต่ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกันก็ตาม ปัญหาการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณในสถานศึกษามีความไม่แตกต่างกันนั้นเพราะว่าผู้บริหาร หรือแม้แต่ครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา จากทั้งการผ่านการประชุม อบรม สัมมนา ตลอดจนการสืบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจากทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งจากแนวคิดของการกระจายอำนาจทางการศึกษาทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักของการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) และจากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ จันจิรา อมรสถิต (2548 : 88-91) ศึกษาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมมีปัญหายอยู่ในระดับน้อย

ถึงน้อยที่สุด การศึกษาวิจัยที่ผ่านมาเป็นการศึกษาวิจัยในช่วงระยะเปลี่ยนผ่าน หรือภายหลังจากการกระจายอำนาจทางการศึกษาใหม่ๆ ส่งผลให้ผู้บริหารและครูในสถานศึกษายังขาดความพร้อมทั้งระบบการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา นโยบายของการเมืองและรัฐบาล เป็นต้น ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนัก เรียนรู้ และรับรู้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายการปรับที่ตัวผู้บริหารเองมากขึ้น เพื่อรองรับการนำระบบการกระจายอำนาจ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 มีสภาพการบริหารงานการเงินงบประมาณแตกต่างกัน แต่มีปัญหาในการปฏิบัติการบริหารงานการเงินงบประมาณไม่แตกต่างกัน

3. จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกัน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีสภาพการมอบอำนาจด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีสภาพการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกัน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีสภาพการมอบอำนาจด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณไม่แตกต่างกัน และจากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ สุรชัย โสภภาพรม (2549 :75) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จังหวัดอุบลราชธานีที่มีต่อการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จังหวัดอุบลราชธานีที่มี ประสบการณ์ในตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันต่อการกระจายอำนาจด้านงบประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 มีนโยบายในการสนับสนุนการกระจายอำนาจ รวมทั้งมีการขับเคลื่อนด้วยการประชุมสัมมนา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษารับทราบและรับมาปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาในการมอบอำนาจและปัญหาการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ พิชญ์ฉิณี โฉมอัมฤทธิ (2553 : 84-85) ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณภายใต้การกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา กลุ่มระดับการสอนของสถานศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณ และระยะเวลา ที่ท่านดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา มีสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณภายใต้การกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ได้มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ให้เป็นไปด้วยความถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ ความเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำสภาพการปฏิบัติ และปัญหา การกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณ ใช้ในการวางแผนงานบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

2. สำนักงานเขตพื้นที่ ควรกำหนดนโยบาย เพื่อวางมาตรการให้สถานศึกษาปฏิบัติตามข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปภายใต้การกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณของสถานศึกษา ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือนักวิชาการที่สนใจศึกษาในประเด็น ดังนี้

2.1 การศึกษากระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา ควรศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหากระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2.2 การศึกษากระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา ควรมีการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุม

2.3 การศึกษากระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาควรมีการสังเกตการณ์บริการงานของผู้บริหาร เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2546 ก).คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.(2545).การวางแผนงบประมาณ จากแนวคิดสู่การปฏิบัติระดับสถานศึกษา.โครงการนำร่องการปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน กระทรวงศึกษาธิการ.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

_____.(2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2550). การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.(2545).รายงานการวิเคราะห์เพื่อปฏิรูปการศึกษา.กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์

_____.(2545).การบริหารเขตพื้นที่การศึกษา : เพื่อคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.